YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (suuri jaosto)

20 päivänä toukokuuta 2008 *

Asiassa C-194/06,

jossa on kyse EY 234 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Hoge Raad der Nederlanden (Alankomaat) on esittänyt 14.4.2006 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 26.4.2006, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Staatssecretaris van Financiën

vastaan

Orange European Smallcap Fund NV,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (suuri jaosto),

toimien kokoonpanossa: presidentti V. Skouris, jaostojen puheenjohtajat C. W. A. Timmermans, A. Rosas, K. Lenaerts, L. Bay Larsen sekä tuomarit R. Silva de Lapuerta, K. Schiemann, P. Kūris, E. Juhász, E. Levits (esittelevä tuomari), A. Ó Caoimh, P. Lindh ja J.-C. Bonichot,

* Oikeudenkäyntikieli: hollanti.

julkisasiamies: Y. Bot,
kirjaaja: hallintovirkamies J. Swedenborg,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 24.4.2007 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– Orange European Smallcap Fund NV, edustajinaan belastingadviseur B. J. Kiekebeld, belastingadviseur J. van Eijsden ja belastingadviseur D. Smit,

– Alankomaiden hallitus, asiamiehinään H. G. Sevenster ja M. de Grave,

– Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään R. Lyal ja A. Weimar,

kuultuaan julkisasiamiehen 3.7.2007 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee EY 56–EY 58 artiklan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat Staatssecretaris van Financiën (valtiovarainministeriön valtiosihteeri) ja Orange European Smallcap Fund NV (jäljempänä OESF) ja jossa on kyse sellaisen huojennuksen määrästä, joka Alankomaiden lainsäädännössä verotuksellisten sijoitusyritysten hyväksi säädetyn erityisen verojärjestelmän mukaan myönnetään OESF:n tilikaudella 1997/1998 saamista osingoista ulkomailla perittyjen verojen vuoksi.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

3 Vuoden 1969 yhteisöverolain (Wet op de vennootschapsbelasting 1969; Stbl. 1969, nro 469; jäljempänä yhteisöverolaki) 28 §:n mukaan verotuksellisilla sijoitusyrityksillä tarkoitetaan osakeyhtiöitä (naamloze vennootschap), rajavastuuyhtiöitä (besloten vennootschap) tai sijoitusrahastoja (fonds voor gemene rekening), jotka ovat sijoittautuneet Alankomaihin, joiden toimialana ja tosiasiallisena toimintana on sijoittaminen ja jotka täyttävät tietyt muut edellytykset.

4 Mainitunlainen yritys on yhteisöverovelvollinen, mutta sen voittoihin sovelletaan nollaverokantaa. Kyseisen yrityksen on, jottei se menettäisi kyseisessä laissa tarkoitettua asemaansa, jaettava koko sen jakokelpoinen voitto, josta on vähennetty ainoastaan laissa sallitut varaukset, tietyssä määräajassa osakkailleen.

5 Siinä tapauksessa, että mainitunlainen yritys saa osinkoja sellaiselta yhtiöltä, joka on sijoittautunut Alankomaihin, kyseisistä osingoista peritään lähdevero vuoden 1965

osinkoverolain (Wet op de dividendbelasting 1965; Stbl. 1965, nro 621; jäljempänä osinkoverolaki) 1 §:n 1 momentin nojalla.

6 Mainitun lain 10 §:n 2 momentin mukaan verotuksellinen sijoitusyritys voi kuitenkin tilikauden päättymisestä laskettavassa kuuden kuukauden määräajassa tehdystä hakemuksesta saada kyseisistä osingoista perityn veron palautettua.

7 Kun muista jäsenvaltioista on saatu osinkoja, joista kyseiset jäsenvaltiot ovat pidättäneet veron, Alankomaiden lainsäädännössä rajataan kansallisen tuomioistuimen mukaan kyseisen ulkomaisen veron perusteella Alankomaiden yhteisöverosta tehtävä hyvitys määrään, joka vastaa sitä yhteisöveron osaa, joka suhteellisesti voidaan kohdistaa kyseessä oleviin osinkoihin. Koska verotuksellisia sijoitusyrityksiä verotetaan nollaverokannalla, ei ulkomailta peräisin oleviin osinkoihin voida kansallisen tuomioistuimen mukaan kohdistaa minkäänlaista yhteisöveroa, joten sen ulkomaisen veron, joka näistä osingoista on maksettu, hyvittäminen on mahdotonta.

8 Yhteisöverolain 28 §:ssä ja sijoitusyrityksistä 29.4.1970 tehdyn kuninkaan päätöksen (Besluit beleggingsinstellingen; Stbl 1970, nro 190) 6 §:ssä, sellaisena kuin sitä sovellettiin pääasian tosiseikkojen tapahtuma-aikaan (jäljempänä kuninkaan päätös), otettiin käyttöön erityisjärjestelmä, joka koski verotuksellisia sijoitusyrityksiä. Kyseisen järjestelmän tarkoituksena on lähentää verotuksellisen sijoitusyrityksen välityksellä saatujen sijoitustuottojen verorasitusta ja sitä verorasitusta, joka kohdistuu yksityisten sijoittajien suoriin sijoituksiin, säätämällä huojennusmekanismista, jotta näille yrityksille jaetuista osingoista pidätetty ulkomainen vero tulee huomioitua.

9 Yhteisöverolain 28 §:n 1 momentin b kohdassa, sellaisena kuin sitä sovellettiin pääasian tosiseikkojen tapahtuma-aikaan, valtuutettiin täytäntöönpanovalta määrittämään hallinnollisella säädöksellä ”säännöt, joiden mukaan sijoitusyritykset saavat sellaisen huojennuksen Alankomaiden ulkopuolella mainittujen yritysten saamista arvopaperien ja saatavien tuotoista pidätetyn veron perusteella, joka ei voi olla suurempi kuin sen veron määrä, joka kuningaskunnan verojärjestelmästä annetun lain [Belastingregeling voor het Koninkrijk] tai kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehdyn sopimuksen nojalla hyvitetään tuloverosta suoran sijoituksen perusteella Alankomaissa asuville tai Alankomaihin sijoittautuneille osakkeiden tai osuuksien omistajille”.

10 Kuninkaan päätöksen 6 §:n sanamuoto on seuraava:

”1. Jos silloin, kun sitä vuotta, johon [yhteisöverolain 28 §:n 1 momentin b kohdassa tarkoitettu] huojennus liittyy, edeltävää vuotta koskeva jako suoritetaan, sijoitusyritykseen pääomaa sijoittaneet sijoittajat ovat yksinomaan Alankomaissa asuvia luonnollisia henkilöitä tai Alankomaihin sijoittautuneita yhteisöverovelvollisia, [kyseinen] huojennus – – vastaa sen [yhteisöverolain 28 §:n 1 momentin b kohdassa] tarkoitetun veron määrää, joka tuloverosta hyvitettäisiin, jos yksinomaan Alankomaissa asuvat luonnolliset henkilöt olisivat saaneet sijoitusyrityksen sinä vuonna, johon huojennus liittyy, arvopapereista ja saatavista saamat tuotot. – –

2. Jos sijoitusyritykseen pääomaa sijoittaneet sijoittajat eivät 1 momentissa tarkoitettuna ajankohtana ole yksinomaan mainitussa momentissa tarkoitettuja henkilöitä tai verovelvollisia, huojennus lasketaan kaavalla

T = B x (7 Sr) / (10 S – 3 Sr),

jossa

T on huojennus;

B on 1 momentissa tarkoitetun veron määrä;

Sr on määrä, joka on 1 momentissa tarkoitettuna ajankohtana maksettu niistä sijoitusyrityksen osakkeista tai pääomaosuuksista, jotka Alankomaissa asuvat luonnolliset henkilöt tai sellaiset yhteisöverovelvolliset, jotka eivät ole sijoitusyrityksiä ja jotka ovat sijoittautuneet Alankomaihin, omistavat suoraan tai muiden sijoitusyritysten välityksellä ja

S on määrä, joka on 1 momentissa tarkoitettuna ajankohtana maksettu kaikista sijoitusyrityksen ulkona olevista osakkeista tai pääomaosuuksista.

– –”

11 Kansallinen tuomioistuin selittää, että kun verotuksellinen sijoitusyritys jakaa osakkailleen voittona Alankomaista tai ulkomailta saamiaan osinkoja, kyseiset osakkaat ovat velvollisia maksamaan Alankomaiden osinkoveron, joka mainitun yrityksen on pidätettävä. Sellaisten osakkaiden osalta, jotka asuvat Alankomaissa tai ovat sijoittautuneet Alankomaihin, kyseinen vero on ennakko. Osingoista pidätetty vero voidaan vähentää kyseisten osakkaiden maksettavaksi tulevasta tuloverosta tai yhteisöverosta ja siltä osin kuin se ylittää kyseisen veron määrän, se palautetaan. Muiden osakkaiden osalta osingoista pidätetty vero palautetaan vain, jos kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehdyssä sopimuksessa tai verojärjestelmästä annetussa laissa on niin määrätty.

12 Saksan liittotasavallan ja Alankomaiden kuningaskunnan välisessä 16.6.1959 tehdyssä verosopimuksessa, sellaisena kuin se on muutettuna 13.3.1980 ja 21.5.1991 päivätyillä pöytäkirjoilla, ei säädetty tilikauden 1997/1998 osalta oikeudesta saada hyvitys sen saksalaisen veron perusteella, joka on pidätetty Saksassa Alankomaissa asuvalle taholle maksetuista osingoista. Tilikaudella 1997/1998 Alankomaiden kuningaskunnan ja Portugalin tasavallan välillä ei ollut voimassa minkäänlaista kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehtyä sopimusta.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

13 OESF on Amsterdamiin (Alankomaat) sijoittautunut yhtiö, jonka pääoma vaihtelee ja jonka toimialana on riskien hajauttamisen periaatteeseen pohjautuva varojen sijoittaminen arvopapereihin ja muihin sijoituskohteisiin ja tarkoituksena se, että osakkaat saavat hyödyn yhtiön sijoitusten tuotosta. Mainittu yhtiö hallinnoi aktiivisesti eurooppalaisten pörssiyritysten arvopapereista muodostuvaa sijoitussalkkua.

Kansallisen tuomioistuimen mukaan OESF:llä ei ollut tilikaudella 1997/1998 Alankomaiden ulkopuolelle sijoittautuneissa yhtiöissä sellaista omistusta, jonka nojalla se olisi voinut määrätä näiden yhtiöiden toiminnasta.

14 OESF:n osakkaat ovat luonnollisia henkilöitä ja oikeushenkilöitä. Tilikauden 1997/1998 aikana suurin osa kyseisistä osakkaista oli Alankomaissa asuvia yksityishenkilöitä sekä Alankomaihin sijoittautuneita yrityksiä, jotka joko olivat velvollisia maksamaan Alankomaiden yhteisöveroa tai eivät olleet velvollisia maksamaan kyseistä veroa. Loput pääomaosuudet olivat lähinnä sellaisten yksityishenkilöiden, joiden kotipaikka oli Alankomaiden Antilleilla ja muissa jäsenvaltioissa (eli Belgian kuningaskunnassa, Saksan liittotasavallassa, Ranskan tasavallassa, Luxemburgin suurherttuakunnassa sekä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneessä kuningaskunnassa) sekä sellaisten yritysten, jotka olivat sijoittautuneet Belgiaan, omistuksessa. OESF:n osakkaisiin kuului myös sellaisia yrityksiä ja yksityishenkilöitä, joiden kotipaikka oli Sveitsissä, sekä Yhdysvalloissa asuvia yksityishenkilöitä.

15 Tilikaudella 1997/1998 OESF sai ulkomaisissa yhtiöissä omistamiinsa osakkuuksiin liittyviä osinkoja 5 257 519,15 Alankomaiden guldenia (NLG). Siltä kannettiin ulkomailla kyseisistä osingoista lähdeveroa 735 320 NLG, joista 132 339 NLG oli Saksan veroa ja 9 905 NLG oli Portugalin veroa.

16 OESF vaati yhteisöverolain 28 §:n 1 momentin b kohdassa ja kuninkaan päätöksen 6 §:ssä tarkoitettua huojennusta sillä perusteella, että se oli maksanut kyseiset ulkomaiset verot. OESF:n laskelmien mukaan kyseisen huojennuksen määrä oli 518 270 NLG, kun laskelman perustaksi otettiin koko edellä mainittu 735 320 NLG:n määrä, joka vastasi ulkomaisten verojen kokonaismäärää.

17 Toimivaltainen veroviranomainen hyväksyi kyseisen vaatimuksen vain osittain ja käytti laskentaperusteena 593 076 NLG:n määrää eli mainittua 735 320 NLG:n määrää, josta oli vähennetty Saksan vero (132 339 NLG) ja Portugalin vero (9 905 NLG), ja vahvisti huojennuksen määräksi 418 013 NLG. Kyseinen päätös pysytettiin oikaisuvaatimuksen jälkeen.

18 Gerechtshof te Amsterdam (Amsterdamin muutoksenhakutuomioistuin), jossa OESF oli nostanut kanteen, kumosi mainitun päätöksen ja nosti riidanalaisen huojennuksen määrän 622 006 NLG:iin. Mainittu tuomioistuin katsoi, että se, että Saksassa ja Portugalissa pidätettyjä veroja ei otettu huomioon huojennuksen laskentaperusteessa, ja se, että huojennusta pienennettiin siinä suhteessa kuin OESF:n pääomaosuuksia oli Alankomaiden ulkopuolella asuvien tai Alankomaiden ulkopuolelle sijoittautuneiden osakkaiden omistuksessa, olivat sellaisia pääomien vapaan liikkuvuuden esteitä, joita ei voida perustella.

19 Staatssecretaris van Financiën teki ennakkoratkaisupyynnön esittäneelle tuomioistuimelle Gerechtshof te Amsterdamin ratkaisusta kassaatiovalituksen, jolla hän riitautti kyseisen ratkaisun siltä osin kuin sen mukaan Saksassa ja Portugalissa pidätetyt verot oli otettava huomioon huojennusta laskettaessa ja siltä osin kuin sen mukaan huojennusta ei saada pienentää niiden osuuksien mukaan, jotka sellaiset osakkaat, jotka eivät asu Alankomaissa eivätkä ole sijoittautuneet sinne, omistavat OESF:n pääomasta.

20 Koska Hoge Raad der Nederlanden katsoi, että pääasian ratkaiseminen edellyttää yhteisön oikeuden tulkintaa, se päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Onko EY 56 artiklaa, luettuna yhdessä EY 58 artiklan 1 kohdan kanssa, tulkittava siten, että sellainen jäsenvaltion säännöstö on EY 56 artiklassa olevan kiellon

vastainen, jonka mukaan huojennus, joka verotukselliselle sijoitusyritykselle myönnetään –– sen toisesta jäsenvaltiosta saamista osingoista siellä pidätetyn lähdeveron takia,

a) rajoittuu siihen määrään, jonka Alankomaissa asuva luonnollinen henkilö olisi voinut saada hyvitettyä kyseisen toisen jäsenvaltion kanssa tehdyn verosopimuksen perusteella;

b) pienenee, jos ja siltä osin kuin verotuksellisen sijoitusyrityksen osakkaat ovat sellaisia luonnollisia henkilöitä, jotka eivät asu Alankomaissa, tai sellaisia yhteisöjä, jotka eivät ole Alankomaissa yhteisöverovelvollisia?

2) Jos ensimmäiseen kysymykseen annetaan kokonaan tai osittain myöntävä vastaus:

a) Käsittääkö EY 57 artiklan 1 kohdassa oleva käsite 'suorat sijoitukset' myös osakemäärän omistamisen yhtiössä, jos osakkeenomistaja pitää määrää hallussaan yksinomaan sijoittamista varten eikä osakemäärä anna omistajalle mahdollisuutta käyttää määräävää vaikutusvaltaa kyseisen yhtiön johtamisessa tai valvonnassa?

b) Ovatko kaikki verotukseen liittyvät pääomaliikkeitä koskevat rajoitukset, jotka eivät olisi sallittuja, jos kyse olisi rajat ylittävistä pääomanliikkeistä

[Euroopan] yhteisön sisällä, EY 56 artiklan perusteella samassa määrin kiellettyjä siinä tapauksessa, että kyse on – muuten samojen olosuhteiden vallitessa – pääomanliikkeistä kolmannesta maasta tai kolmanteen maahan?

c) Jos toisen kysymyksen b kohtaan annetaan kieltävä vastaus, onko EY 56 artiklaa tulkittava siten, että rajoitus, josta jäsenvaltio on säätänyt sellaisen verotukselliselle sijoitusyritykselle annettavan verohuojennuksen osalta, jonka tarkoituksena on ottaa huomioon mainitun yrityksen saamista osingoista kolmannessa valtiossa pidätetty lähdevero, ja joka perustuu siihen, että kaikki verotuksellisen sijoitusyrityksen osakkaat eivät asu kyseisessä jäsenvaltiossa, ei ole yhteensopiva kyseisen artiklan kanssa?

3) Onko edellisiin kysymyksiin annettavien vastausten kannalta eroa sillä,

a) onko se vero, joka toisessa maassa pidätetään tuosta maasta saatavista osingoista, sitä veroa korkeampi, joka pidätetään siinä jäsenvaltiossa, johon verotuksellinen sijoitusyritys on sijoittautunut, jaettaessa näitä osinkoja edelleen ulkomaisille osakkaille;

b) asuvatko verotuksellisen sijoitusyrityksen osakkaat, joiden kotipaikka on sen jäsenvaltion ulkopuolella, jossa verotuksellisen sijoitusyrityksen kotipaikka on, sellaisessa maassa tai ovatko ne sijoittautuneet sellaiseen maahan, jonka kanssa kyseisen yrityksen sijoittautumisjäsenvaltiolla on sopimus, jossa määrätään osinkojen lähdeveron vastavuoroisesta hyvittämisestä;

c) asuvatko verotuksellisen sijoitusyrityksen osakkaat, joiden kotipaikka on sen jäsenvaltion ulkopuolella, jossa verotuksellisen sijoitusyrityksen kotipaikka on, jossakin toisessa yhteisön jäsenvaltiossa tai ovatko ne sijoittautuneet johonkin toiseen yhteisön jäsenvaltioon?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Ensimmäisen kysymyksen a kohta

21 Ensimmäisen kysymyksen a kohdalla ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin haluaa tietää, onko EY 56 ja EY 58 artiklaa tulkittava siten, että niiden kanssa ristiriidassa on sellainen jäsenvaltion lainsäädäntö, jollaisesta pääasiassa on kyse ja jonka mukaan kyseisen jäsenvaltion alueelle sijoittautuneille verotuksellisille sijoitusyrityksille myönnettävä huojennus, jonka tarkoituksena on ottaa huomioon kyseisten yritysten saamista osingoista jossakin toisessa jäsenvaltiossa pidätetty lähdevero, rajoittuu siihen määrään, jonka sijoitusyrityksen sijoittautumisjäsenvaltion alueella asuva luonnollinen henkilö olisi voinut saada hyvitettyä mainitun toisen jäsenvaltion kanssa kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehdyn verosopimuksen perusteella.

22 Mainitunlaisen lainsäädännön vaikutus pääasiassa on se, että Saksassa tai Portugalissa osingoista perittyjä lähdeveroja ei oteta huomioon mainittua huojennusta laskettaessa, koska pääasian tosiseikkojen tapahtuma-aikaan Alankomaiden kuningaskunnan ja Saksan liittotasavallan välisessä sopimuksessa ei määrätty oikeudesta saada Saksassa peritty vero hyvitettyä Alankomaiden tuloverosta ja koska Alankomaiden kuningaskunnan ja Portugalin tasavallan välillä ei puolestaan ollut tehty mitään sopimusta.

23 Ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että kansallinen tuomioistuin pohtii sitä, onko mainitunlainen lainsäädäntö sopusoinnussa EY:n perustamissopimuksen pääomien vapaata liikkuvuutta koskevien määräysten kanssa, kun otetaan huomioon se, että Alankomaiden lain mukaan Alankomaihin sijoittautuneelle verotukselliselle sijoitusyritykselle, joka saa osinkoja kyseiseen jäsenvaltioon sijoittautuneilta yhtiöiltä, palautetaan kokonaan kyseisten yhtiöiden tulon lähteellä pidättämä Alankomaiden osinkovero.

24 Tältä osin OESF ja Euroopan yhteisöjen komissio tuovat esiin, että koska Alankomaiden kuningaskunta palauttaa hollantilaisten yhtiöiden jakamista osingoista pidätetyn veron kokonaan, sen on annettava huojennus myös Saksassa ja Portugalissa pidätetyn osinkoveron perusteella.

25 Jos huojennusta ei anneta, Alankomaiden kuningaskunta kohtelee mainittujen tahojen mukaan viimeksi mainittuja osinkoja vähemmän suotuisasti kuin hollantilaisten yhtiöiden maksamia osinkoja.

26 OESF:n ja komission mukaan mainittu vähemmän suotuisa kohtelu yhtäältä tekee Saksaan ja Portugaliin sijoittamisesta OESF:n kannalta vähemmän houkuttelevaa, ja toisaalta saa aikaan sen, että kyseisiin jäsenvaltioihin sijoittautuneiden yritysten on vaikeampaa kerätä pääomia Alankomaista, joten se on pääomien vapaan liikkuvuuden rajoitus, joka perustamissopimuksella on lähtökohtaisesti kielletty.

27 Alankomaiden hallitus sitä vastoin tuo esiin, että Alankomaiden kuningaskunnan ei voida väittää kohtelevan Saksasta tai Portugalista peräisin olevia osinkoja eri tavalla kuin hollantilaisista yhtiöistä peräisin olevia osinkoja, koska kun Alankomaiden kuningaskunta ei kanna veroa OESF:n saamista osingoista, olipa kyseisten osinkojen alkuperä mikä hyvänsä, Alankomaiden verolain mukaan kyseisiä osinkoja kohdellaan samalla tavalla.

28 Pääasiassa kyseessä olevan palautusjärjestelmän tarkoituksena ei muutoinkaan ole yleisesti vapauttaa verotuksellista sijoitusyritystä sen saamiin osinkoihin kohdistuvasta verosta. Valtionsisäisissä tilanteissa osinkovero toimii nimittäin yhteisöveroennakkona. Koska Alankomaihin sijoittautuneita verotuksellisia sijoitusyrityksiä verotetaan yhteisöverotuksessa nollaverokannalla ja koska Alankomaiden osinkoveroa ei näin ollen tarvitse maksaa kyseisten yritysten saamista osingoista, kyseisten yritysten saamista osingoista tulon lähteellä peritty vero palautetaan niille.

29 Näin ollen on tarkastettava, onko pääasiassa kyseessä olevan kaltainen kansallinen lainsäädäntö EY 56 ja EY 58 artiklassa kielletty pääomien vapaan liikkuvuuden rajoitus, kun otetaan huomioon se, että Alankomaihin sijoittautuneelle verotukselliselle sijoitusyritykselle, joka saa osinkoja kyseiseen jäsenvaltioon sijoittautuneilta yhtiöiltä, palautetaan kokonaan kyseisten yhtiöiden tulon lähteellä pidättämä Alankomaiden osinkovero.

30 Alustavasti on muistutettava, että kunkin jäsenvaltion asiana on järjestää voitonjakoa koskeva verotusjärjestelmänsä yhteisön oikeutta noudattaen ja määrittää veron määräytymisperuste ja verokanta, joita sovelletaan osinkoa saavaan osakkeenomistajaan (ks. vastaavasti asia C-374/04, Test Claimants in Class IV of the ACT Group Litigation, tuomio 12.12.2006, Kok. 2006, s. I-11673, 50 kohta ja asia C-446/04, Test Claimants in the FII Group Litigation, tuomio 12.12.2006, Kok. 2006, s. I-11753, 47 kohta).

31 Näin ollen jäsenvaltioon sijoittautuneen yhtiön toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneelle yhtiölle jakamia osinkoja verotetaan mahdollisesti usealla tasolla. Ensinnäkin siinä jäsenvaltiossa, johon osinkoa jakava yhtiö on sijoittautunut, kyseiset osingot voivat olla ketjuverotuksen kohteena, ja tämä johtuu siitä, että jaetusta voitosta kannetaan ensin yhteisövero, joka kyseisen yhtiön on maksettava, ja sen jälkeen osingonsaajayhtiölle maksetuista osingoista kannetaan vero. Toiseksi kyseiset osingot

voivat olla juridisen kahdenkertaisen verotuksen kohteena, ja tästä on kyse silloin, kun osinkoja verotetaan uudestaan osingonsaajayhtiön verotuksessa siinä maassa, johon kyseinen yhtiö on sijoittautunut. Kolmanneksi osingonsaajayhtiön saamien osinkojen verotus kyseisen yhtiön sijoittautumisvaltiossa, vaikka kyseiset osingot jakanutta yhtiötä on jo verotettu jaetusta voitosta, voi johtaa myös ketjuverotukseen kyseisessä jäsenvaltiossa.

32 Lisäksi on todettava, että yhteisön tason yhtenäistämis- tai yhdenmukaistamistoimien puuttuessa jäsenvaltioilla on edelleen toimivalta sopimuksin tai yksipuolisesti päättää verotusvaltansa jakoperusteista erityisesti kaksinkertaisen verotuksen poistamiseksi (asia C-336/96, Gilly, tuomio 12.5.1998, Kok. 1998, s. I-2793, 24 ja 30 kohta; asia C-307/97, Saint-Gobain ZN, tuomio 21.9.1999, Kok. 1999, s. I-6161, 57 kohta ja asia C-379/05, Amurta, tuomio 8.11.2007, Kok. 2007, s. I-9569, 17 kohta). Eri jäsenvaltioissa sijaitseviin emo- ja tytäryhtiöihin sovellettavasta yhteisestä verojärjestelmästä 23.7.1990 annettua neuvoston direktiiviä 90/435/ETY (EYVL L 225, s. 6), kaksinkertaisen verotuksen poistamisesta etuyhteydessä keskenään olevien yritysten tulonoikaisun yhteydessä 23.7.1990 tehtyä yleissopimusta (EYVL L 225, s. 10) ja säästöjen tuottamien korkotulojen verotuksesta 3.6.2003 annettua neuvoston direktiiviä 2003/48/EY (EUVL L 157, s. 38), joiden soveltamiseen ei pääasiassa ole vedottu, lukuun ottamatta mitään yhtenäistämistä tai yhdenmukaistamista koskevaa toimenpidettä, jolla pyrittäisiin poistamaan kaksinkertainen verotus, ei kuitenkaan tähän päivään mennessä ole yhteisön oikeudessa toteutettu.

33 Pääasiassa kyseessä olevasta lainsäädännöstä on todettava, että Alankomaiden kuningaskunta on päättänyt, että verotukselliset sijoitusyritykset ovat yhteisöverovelvollisia mutta että niiden verokanta on nolla, kunhan tiettyjen laissa säädettyjen varausten vähentämisen jälkeen kaikki kyseisten yritysten voitot jaetaan mainittujen yritysten osakkaille.

34 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 85–87 kohdassa, tästä seuraa, että OESF:n kaltaisen yrityksen tasolla osinkoja ei Alankomaiden oikeuden mukaan veroteta, olivatpa ne peräisin mistä hyvänsä. Alankomaihin sijoittautuneelta yhtiöltä peräisin olevista osingoista alun perin pidätetty vero, joka Alankomaiden hallituksen antamien selitysten mukaan on yhteisöveroennakko, nimittäin palautetaan, koska verotuksellinen sijoitusyritys ei ole lainkaan velvollinen maksamaan yhteisöveroa. Saksaan ja Portugaliin sijoittautuneilta yhtiöiltä peräisin olevista osingoista taas ei kanneta Alankomaissa mainitunlaisen yrityksen tasolla mitään veroa.

35 Kun Alankomaiden kuningaskunta ei verota verotuksellisten sijoitusyritysten tasolla Saksasta ja Portugalista peräisin olevia osinkoja, se kohtelee näin ollen kyseisiä osinkoja vastaavalla tavalla kuin hollantilaisilta yhtiöiltä peräisin olevia osinkoja, koska myöskään viimeksi mainittuja osinkoja ei veroteta mainittujen yritysten tasolla. Kun Alankomaiden kuningaskunta ei verota muista jäsenvaltioista peräisin olevia osinkoja, se, aivan kuten hollantilaisten yhtiöiden maksamien osinkojen ollessa kyseessä, ehkäisee ennalta ketjuverotuksen, joka sen oman verotusvallan käyttämisestä seuraisi.

36 Näin ollen toisin kuin OESF ja komissio väittävät, pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa Alankomaiden lainsäädännössä ei kohdella Saksasta ja Portugalista peräisin olevia osinkoja eri tavalla kuin hollantilaisten yhtiöiden jakamia osinkoja.

37 Vaikka Saksasta ja Portugalista peräisin oleviin osinkoihin kohdistuu näissä olosuhteissa raskaampi verorasitus kuin hollantilaisten yhtiöiden jakamiin osinkoihin, ei tämän haitan voida katsoa johtuvan pääasiassa kyseessä olevasta Alankomaiden lainsäädännöstä, vaan se johtuu siitä, että sekä osinkoja jakavien yhtöiden sijoittautumisjäsenvaltiot että osingonsaajayhtiön sijoittautumisjäsenvaltio käyttävät kummatkin verotusvaltaansa, mikä ensin mainittujen jäsenvaltioiden osalta merkitsee sitä, että

on valittu jaettujen osinkojen ketjuverotus, ja viimeksi mainitun jäsenvaltion osalta sitä, että on päätetty olla kokonaan verottamatta osinkoja verotuksellisten sijoitusyritysten tasolla (ks. vastaavasti asia C-513/04, Kerckhaert ja Morres, tuomio 14.11.2006, Kok. 2006, s. I-10967, 20 kohta).

38 Komissio vetoaa kuitenkin siihen, että osingonsaajayhtiön asuinjäsenvaltiona Alankomaiden kuningaskunnan on myönnettävä huojennus kyseisiin osinkoihin kohdistuvan ulkomaisen verorasituksen perusteella samoin perustein kuin se myöntää huojennuksen mainittuihin osinkoihin kohdistuvan kotimaisen verorasituksen perusteella.

39 Tätä väitettä ei voida hyväksyä. Oikeuskäytännöstä ilmenee tosin, että kun jäsenvaltiossa on voimassa järjestelmä ketjuverotuksen tai taloudellisen kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tai vähentämiseksi tapauksessa, jossa tässä jäsenvaltiossa asuvat yhtiöt jakavat siellä asuville henkilöille osinkoja, sen on kohdeltava vastaavalla tavalla ulkomailla asuvien yhtiöiden tässä jäsenvaltiossa asuville henkilöille jakamia osinkoja (em. asia Test Claimants in Class IV of the ACT Group Litigation, tuomion 55 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

40 Tällaisissa järjestelmissä jäsenvaltiossa asuvien osakkeenomistajien, jotka saavat osinkoa tähän samaan valtioon sijoittautuneelta yhtiöltä, tilanne on rinnastettavissa sellaisten mainitussa valtiossa asuvien osakkeenomistajien tilanteeseen, jotka saavat osinkoa toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneelta yhtiöltä, koska sekä kotimaiset osingot että ulkomaiset osingot voivat joutua ketjuverotuksen kohteeksi (ks. em. asia Test Claimants in Class IV of the ACT Group Litigation, tuomion 56 kohta).

41 Siitä, että jäsenvaltio on osingonsaajayhtiön asuinjäsenvaltio, ei kuitenkaan voi seurata kyseiselle jäsenvaltiolle velvollisuutta hyvittää verohaitta, joka johtuu

yksinomaan sen jäsenvaltion, jonka alueelle kyseiset osingot jakava yhtiö on sijoittautunut, suorittamasta ketjuverotuksesta, sikäli kuin ensiksi mainittu jäsenvaltio ei verota eikä ota eri tavalla huomioon saatuja osinkoja alueelleen sijoittautuneiden sijoitusyritysten tasolla.

42 Tästä seuraa, että tilanne, jossa Saksaan ja Portugaliin sijoittautuneiden yhtiöiden Alankomaihin sijoittautuneelle verotukselliselle sijoitusyritykselle jakamiin osinkoihin kohdistuu raskaampi verorasitus kuin osinkoihin, joita sellaiset yhtiöt, jotka ovat myös sijoittautuneet Alankomaihin, jakavat kyseiselle yritykselle, ei johdu Alankomaiden verojärjestelmän viaksi luettavasta erilaisesta kohtelusta, vaan se johtuu yhtäältä siitä, että Saksan liittotasavalta ja Portugalin tasavalta ovat päättäneet periä kyseisistä osingoista lähdeveroa, ja toisaalta siitä, että Alankomaiden kuningaskunta on päättänyt olla verottamatta kyseisiä osinkoja, eikä se, että Alankomaiden kuningaskunta ei anna huojennusta sellaisen lähdeveron perusteella, josta kaksi ensiksi mainittua valtiota ovat päättäneet, ole pääomien vapaan liikkuvuuden rajoitus.

43 OESF korostaa kuitenkin myös, että sen Saksaan ja Portugaliin tekemiä sijoituksia kohdellaan eri tavalla kuin sen muihin jäsenvaltioihin tekemiä sijoituksia, joiden osalta on mahdollista saada yhteisöverolain 28 §:n 1 momentin b kohdassa ja kuninkaan päätöksen 6 §:ssä tarkoitettu huojennus, jotta kyseisissä jäsenvaltioissa tapahtunut ketjuverotus vältetään. OESF:n mukaan EY 56 ja EY 58 artiklassa kielletään mainitunlainen erilainen kohtelu, jonka perusteena on osingonjakajayhtiön kotipaikka.

44 Alankomaiden hallitus muistuttaa, että, koska verotuksellista sijoitusyritystä verotetaan nollaverokannalla, toisesta jäsenvaltiosta peräisin oleviin osinkoihin ei voida kohdistaa mitään yhteisöveroa ja että tämän vuoksi kyseisen yrityksen on mahdotonta saada mainituista osingoista peritty lähdevero hyvitettyä. Jotta vältettäisiin se, että mainitunlaisen yrityksen kautta ulkomaille tehtyä sijoitusta pidettäisiin vähemmän

houkuttelevana kuin suoraa sijoitusta, mainitun huojennuksen tarkoitus on lähentää verotuksellisen sijoitusyrityksen välityksellä saatujen sijoitustuottojen verorasitusta ja sitä verorasitusta, joka kohdistuu yksityisten sijoittajien suoriin sijoituksiin.

45 Näin ollen lainsäätäjä on Alankomaiden hallituksen mukaan ottanut mainitun huojennuksen määrän laskemisessa viitearvoksi tilanteen, jossa sijoitukset tehdään niin, että sijoitusyritystä ei ole välikätenä. Tästä syystä mainittu huojennus on ulkomailta saatujen osinkojen osalta rajattu tilanteisiin, joissa ulkomailla kannettu vero hyvitetään verosopimuksen nojalla Alankomaiden verotuksessa.

46 Asiassa C-376/03, D, 5.7.2005 annetusta tuomiosta (Kok. 2005, s. I-5821) ilmenee mainitun hallituksen mukaan lisäksi, että tilanne, jossa sijoittaja saa osinkoa Saksasta tai Portugalista, eroaa tilanteesta, jossa osinko on peräisin sellaisesta jäsenvaltiosta, jonka kanssa Alankomaiden kuningaskunnalla on tällainen verosopimus, kuten esimerkiksi Italian tasavallasta. Myönnettävä huojennus liittyy erottamattomasti verotuksellisen sijoitusyrityksen osakkaan oikeuteen saada verosopimuksen nojalla ulkomailla tulon lähteellä pidätetty vero hyvitettyä, ja mainittua huojennusta on hyvitysoikeuden tavoin pidettävä verosopimuksen erottamattomana osana eikä etuna, joka voidaan erottaa verosopimuksesta.

47 Kuten tämän tuomion 42 kohdasta ilmenee, yhteisön oikeus ei edellytä sitä, että jäsenvaltio hyvittää haitan, joka aiheutuu ketjuverotuksesta, joka johtuu yksinomaan siitä, että eri jäsenvaltiot käyttävät rinnakkain verotusvaltaansa. Jos jäsenvaltio on kuitenkin päättänyt myöntää mainitunlaisen huojennuksen, tätä mahdollisuutta on käytettävä yhteisön oikeuden mukaisesti.

48 Tältä osin on todettava, että kuten tämän tuomion 30 ja 32 kohdassa on todettu, kunkin jäsenvaltion asiana on järjestää voitonjakoa koskeva verotusjärjestelmänsä ja määrittää veron määräytymisperuste ja verokanta, joita sovelletaan osinkoa saavaan osakkeenomistajaan, ja että yhteisön tason yhtenäistämis- tai yhdenmukaistamistoimien puuttuessa jäsenvaltioilla on edelleen toimivalta sopimuksin tai yksipuolisesti päättää verotusvaltansa jakoperusteista.

49 Jos tästä tilanteesta näin ollen seuraa se, että eri jäsenvaltioiden verolainsäädännöissä on eroja, jäsenvaltio voi sopimuksin tai yksipuolisesti kohdella eri jäsenvaltioista peräisin olevia osinkoja eri tavalla niin, että kyseiset erot huomioidaan.

50 Jäsenvaltioiden tekemistä kahdenvälisistä verosopimuksista yhteisöjen tuomioistuin on jo huomauttanut, että kahdenvälisen verosopimuksen soveltamisala rajoittuu siinä mainittuihin luonnollisiin henkilöihin ja oikeushenkilöihin (ks. em. asia D, tuomion 54 kohta ja em. asia Test Claimants in Class IV of the ACT Group Litigation, tuomion 84 kohta).

51 Kyseisissä asioissa annetuissa tuomioissa yhteisöjen tuomioistuin on katsonut, että silloin, kun kahdenvälisessä verosopimuksessa määrättyä etua ei voida arvioida mainitusta verosopimuksesta irrallaan, vaan se vaikuttaa osaltaan kyseisen sopimuksen yleiseen tasapainoon, yhteisön oikeus ei ole esteenä sille, että kyseistä etua ei myönnetä kolmannessa jäsenvaltiossa asuvalle taholle, koska se, että mainittuun sopimukseen perustuvat vastavuoroiset oikeudet ja velvollisuudet koskevat ainoastaan jommassakummassa sopimuspuolena olevassa jäsenvaltiossa asuvia henkilöitä, on kahdenvälisten sopimusten luonnollinen seuraus, ja koska kolmannessa jäsenvaltiossa asuva taho ei ole mainitun sopimuksen kattamiin näissä valtioissa asuviin tahoihin verrattavassa tilanteessa (ks. vastaavasti em. asia D, tuomion 59–63 kohta ja em. asia Test Claimants in Class IV of the ACT Group Litigation, tuomion 88–93 kohta).

52 Esillä olevassa asiassa yhteisöverolain 28 §:n 1 momentin b kohdan soveltaminen johtaa siihen, että eri jäsenvaltioista peräisin olevia osinkoja kohdellaan eri tavalla Alankomaihin sijoittautuneen verotuksellisen sijoitusyrityksen saamista osingoista jossakin toisessa jäsenvaltiossa tulon lähteellä suoritetun pidätyksen perusteella annettavan huojennuksen suhteen.

53 On selvää, että pääasian oikeudellisessa asiayhteydessä tilanteet, joissa huojennus myönnetään, ovat sellaisia tilanteita, joissa Alankomaiden kuningaskunta on lähdeveron pidättäneen jäsenvaltion kanssa tekemällään verosopimuksella sitoutunut hyvittämään lähdeveron luonnollisten henkilöiden maksettavaksi Alankomaissa tulevasta tuloverosta.

54 Kuten julkisasiamies on kuitenkin ratkaisuehdotuksensa 107 kohdassa huomauttanut, yhteisöverolain 28 §:n 1 momentin b kohdassa ja kuninkaan päätöksen 6 §:ssä tarkoitetun huojennuksen antaminen ei ole automaattinen seuraus mainitunlaisen kahdenvälisen verosopimuksen soveltamisesta vaan Alankomaiden kuningaskunnan yksipuolisesti tekemästä päätöksestä ulottaa mainitunlaiset sopimukset koskemaan verotuksellisia sijoitusyrityksiä.

55 Vaikka mainitunkaltaista yksipuolista päätöstä ei tämän tuomion 48 ja 49 kohdassa todetuista syistä sellaisenaan voidakaan pitää yhteisön oikeuden vastaisena, on tarkastettava, ettei siitä seuraavasta erilaisesta kohtelusta aiheudu pääomien vapaan liikkuvuuden rajoitusta.

56 Tältä osin on kuitenkin todettava, että koska pääasiassa kyseessä olevan lainsäädännön mukaan ulkomailta saatujen osinkojen lähdeverotukseen liittyvää huojennusta ei myönnetä tietyistä jäsenvaltioista peräisin olevista osingoista, kyseinen

lainsäädäntö tekee näihin jäsenvaltioihin sijoittamisesta vähemmän houkuttelevaa kuin niihin jäsenvaltioihin sijoittamisesta, joiden osingoista kantamat verot oikeuttavat kyseiseen huojennukseen. Mainitunkaltainen lainsäädäntö on näin ollen omiaan vähentämään sijoitusyrityksen kiinnostusta sijoittaa niihin jäsenvaltioihin, joista saaduista osingoista perityt verot eivät kuulu huojennuksen piiriin, ja näin ollen se muodostaa EY 56 artiklassa lähtökohtaisesti kielletyn pääomien vapaan liikkuvuuden rajoituksen.

57 Kuitenkin EY 58 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaan on niin, että se, ”mitä 56 artiklassa määrätään, ei rajoita jäsenvaltioiden oikeutta – – soveltaa niitä verolainsäädäntönsä säännöksiä, joiden mukaan verovelvollisia kohdellaan eri tavoin – – heidän pääomansa sijoituspaikan perusteella”.

58 On myös todettava, että EY 58 artiklan 1 kohdan a alakohdassa määrättyä poikkeusta rajoittaa puolestaan EY 58 artiklan 3 kohta, jossa määrätään, että tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetut kansalliset säännökset ”eivät saa olla keino mielivaltaiseen syrjintään taikka [EY] 56 artiklassa tarkoitetun pääomien ja maksujen vapaan liikkuvuuden peiteltyä rajoittamista” (ks. asia C-319/02, Manninen, tuomio 7.9.2004, Kok. 2004, s. I-7477, 28 kohta).

59 Näin ollen EY 58 artiklan 1 kohdan a alakohdan perusteella sallittu erilainen kohtelu on erotettava saman artiklan 3 kohdassa kielletystä syrjinnästä. Oikeuskäytännöstä ilmenee, että jotta kansallisten verosäännösten, joiden mukaan verovelvollisia kohdellaan eri tavalla sen mukaan, mihin paikkaan heidän pääomansa on sijoitettu, voitaisiin katsoa soveltuvan yhteen pääomien vapaata liikkuvuutta koskevien perustamissopimuksen määräysten kanssa, erilaisen kohtelun on koskettava tilanteita, jotka eivät ole objektiivisesti katsoen toisiinsa rinnastettavissa, tai erilaisen kohtelun

on oltava perusteltu yleistä etua koskevista pakottavista syistä (ks. vastaavasti asia C-35/98, Verkooijen, tuomio 6.6.2000, Kok. 2000, s. I-4071, 43 kohta; em. asia Manninen, tuomion 29 kohta ja asia C-512/03, Blanckaert, tuomio 8.9.2005, Kok. 2005, s. I-7685, 42 kohta).

60 Kuten Alankomaiden hallitus on selittänyt, pääasiassa kyseessä olevan Alankomaiden lainsäädännön tarkoituksena on huojennuksesta säätämällä niin pitkälle kuin mahdollista kohdella suoran sijoituksen tehneen osakkaan saamia osinkoja verotuksessa samalla tavalla kuin sellaisen osakkaan saamia osinkoja, joka on tehnyt sijoituksen verotuksellisen sijoitusyrityksen välityksellä, jotta mainitunlaisen yrityksen ulkomaille tekemää sijoitusta ei pidettäisi vähemmän houkuttelevana kuin suoraa sijoitusta.

61 Verotuksellisen sijoitusyrityksen tilanne on kuitenkin silloin, kun se saa osinkoja sellaisista jäsenvaltioista, joiden kanssa Alankomaat on tehnyt sopimuksen, jonka mukaan osakkailla, jotka ovat luonnollisia henkilöitä, on oikeus saada kyseisten jäsenvaltioiden kantama osinkovero hyvitettyä Alankomaissa maksettavakseen tulevasta tuloverosta, mainitunlaisen lainsäädännön suhteen erilainen kuin tilanne, jossa mainittu yritys on silloin, kun se saa osinkoja sellaisista jäsenvaltioista, joiden kanssa Alankomaiden kuningaskunta ei ole tehnyt mainitunlaista sopimusta, eli osinkoja, joiden osalta oikeutta hyvitykseen ei ole.

62 On nimittäin niin, että vain silloin, kun on kyse sellaisiin jäsenvaltioihin tehdyistä sijoituksista, joiden kanssa Alankomaiden kuningaskunta on tehnyt mainitunlaisen kahdenvälisen verosopimuksen, verotuksellisen sijoitusyrityksen välityksellä tehtävän sijoituksen valitseminen voisi ilman pääasiassa kyseessä olevilla säännöksillä säädettyä huojennusta olla suoraa sijoitusta epäedullisempaa sellaiselle osakkaalle, joka on luonnollinen henkilö.

63 Sitä vastoin silloin, kun on kyse sellaisista jäsenvaltioista, joiden kanssa Alankomaiden kuningaskunta ei ole tehnyt mainitunlaista sopimusta, luonnollisen henkilön valintaan tehdä sijoitus mainitunlaisen yrityksen välityksellä ei sisälly vaaraa sen edun menettämisestä, jonka kyseinen henkilö olisi saanut, jos hän olisi valinnut suoran sijoituksen kyseisiin jäsenvaltioihin. Näin ollen mainittu tilanne ei ole objektiivisesti katsoen rinnastettavissa tilanteeseen, jossa Alankomaiden kuningaskunta on tehnyt mainitunlaisen verosopimuksen.

64 Tästä seuraa, että EY 56 ja EY 58 artiklan kanssa ristiriidassa ei ole se, että kun jäsenvaltio on päättänyt pääasiassa kyseessä olevan kaltaisella lainsäädännöllä myöntää sijoitusyrityksille huojennuksen sellaisista jäsenvaltioista peräisin olevista osingoista pidätetyn lähdeveron perusteella, joille se on kahdenvälisillä sopimuksilla antanut sitoumuksen siitä, että se hyvittää mainitut lähdeverot luonnollisten henkilöiden maksettavaksi kansallisen oikeutensa mukaan tulevasta tuloverosta, jotta suorien sijoitusten ja sijoitusyritysten välityksellä tehtyjen sijoitusten verokohtelu olisi mahdollisimman samanlainen, jäsenvaltio ei myönnä huojennusta sellaisten muista jäsenvaltioista peräisin olevien osinkojen osalta, joiden kanssa se ei ole tehnyt sellaista kahdenvälistä sopimusta, johon mainitunlaiset määräykset sisältyisivät, koska kyse ei ole objektiivisesti katsoen toisiinsa rinnastettavista tilanteista.

65 Kun edellä esitetty otetaan huomioon, ensimmäisen kysymyksen a kohtaan on vastattava, että pääasiassa kyseessä olevan kaltainen jäsenvaltion lainsäädäntö, jossa säädetään kyseisen jäsenvaltion alueelle sijoittautuneita verotuksellisia sijoitusyrityksiä koskevasta huojennuksesta, jonka tarkoituksena on ottaa huomioon mainituille yrityksille maksetuista osingoista jossakin toisessa jäsenvaltiossa pidätetty lähdevero ja jossa mainittu huojennus rajataan määrään, joka ensin mainitun jäsenvaltion alueella asuvalle luonnolliselle henkilölle olisi hyvitetty samankaltaisten verojen perusteella kyseisen toisen jäsenvaltion kanssa tehdyn kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehdyn sopimuksen nojalla, ei ole EY 56 ja EY 58 artiklan kanssa ristiriidassa.

Ensimmäisen kysymyksen b kohta

66 Ensimmäisen kysymyksen b kohdalla kansallinen tuomioistuin tiedustelee sitä, onko EY 56 ja EY 58 artiklaa tulkittava siten, että niiden kanssa ristiriidassa on pääasiassa kyseessä olevan lainsäädännön kaltainen jäsenvaltion lainsäädäntö, jossa säädetään sijoitusyrityksiä koskevasta huojennuksesta, jonka tarkoituksena on ottaa huomioon kyseisille yrityksille maksetuista osingoista jossakin toisessa jäsenvaltiossa pidätetty lähdevero ja jonka mukaan kyseistä huojennusta pienennetään, jos ja siltä osin kuin mainittujen yritysten osakkaina on luonnollisia henkilöitä, jotka eivät asu ensin mainitussa jäsenvaltiossa, tai sellaisia yrityksiä, jotka eivät ole yhteisöverovelvollisia kyseisessä ensin mainitussa jäsenvaltiossa.

67 Vaikka ensimmäisen kysymyksen a kohtaan annettavasta vastauksesta ilmenee, että pääasiassa kyseessä olevien olosuhteiden kaltaisissa olosuhteissa yhteisön oikeus ei edellytä, että jäsenvaltio säätää huojennuksesta, joka verotukselliselle sijoitusyritykselle myönnetään sen toisesta jäsenvaltiosta saamista osingoista siellä pidätetyn lähdeveron takia, on muistutettava, että jos ensin mainittu jäsenvaltio on kuitenkin päättänyt myöntää mainitunlaisen huojennuksen, tätä mahdollisuutta on käytettävä yhteisön oikeuden mukaisesti.

68 Ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että OESF:n osakkaina on myös muissa jäsenvaltiossa sekä kolmansissa valtioissa asuvia tai niihin sijoittautuneita luonnollisia henkilöitä ja oikeushenkilöitä.

69 Näin ollen on ensin arvioitava sitä, onko se, että huojennuksen määrää pienennetään sen suhteellisen osuuden mukaan, joka vastaa muissa jäsenvaltiossa asuvien tai niihin sijoittautuneiden osakkaiden verotuksellisessa sijoitusyrityksessä omistamaa pääomaosuutta, pääomien vapaan liikkuvuuden rajoitus, ja jos näin on, onko kyseinen rajoitus perusteltu. Toiseksi on tarkastettava se, soveltuuko vastaus, joka

koskee tilanteita, joissa verotuksellisen sijoitusyrityksen osakkaat asuvat muissa jäsenvaltioissa tai ovat sijoittautuneet niihin, myös tilanteisiin, joissa mainitut osakkaat asuvat kolmansissa maissa tai ovat sijoittautuneet niihin.

70 Pääasiassa kyseessä olevien säännösten nojalla muista jäsenvaltioista peräisin olevista osingoista pidätetyn lähdeveron huomioimiseksi myönnetyn huojennuksen laskennasta on todettava, että Alankomaiden lainsäädännössä kohdellaan eri tavalla sellaisia verotuksellisia sijoitusyrityksiä, joiden kaikki osakkaat asuvat Alankomaissa tai ovat sijoittautuneet sinne, ja sellaisia OESF:n kaltaisia yrityksiä, joiden osakkaista osa asuu jossakin muussa jäsenvaltiossa tai on sijoittautunut johonkin muuhun jäsenvaltioon. Ensin mainitussa tilanteessa myönnettävä huojennus vastaa kuninkaan päätöksen 6 §:n 1 momentin mukaan määrää, jonka Alankomaissa asuva luonnollinen henkilö olisi voinut saada hyvitystä näiden lähdeverojen perusteella kyseisessä jäsenvaltiossa maksettavakseen tulevasta tuloverosta. Toisessa tilanteessa kyseistä määrää pienennetään kuninkaan päätöksen 6 §:n 2 momentin mukaan siinä suhteessa, joka vastaa muista jäsenvaltioista olevien osakkaiden osuutta kyseisten yritysten pääomasta.

71 Muista jäsenvaltioista peräisin olevista osingoista pidätetyn lähdeveron johdosta näin myönnetty huojennus muodostaa osan kyseisen verotuksellisen sijoitusyrityksen osakkaille jaettavasta voitosta, joka jaetaan osakkaiden kesken sen mukaan, mikä on kunkin osakkaan osuus kyseisen yrityksen pääomasta.

72 Kuten julkisasiamies on korostanut ratkaisuehdotuksensa 118 kohdassa, tästä seuraa, että ulkomaisen veron perusteella annettavan huojennuksen pienentäminen sen suhteellisen osuuden mukaan, joka jossakin toisessa jäsenvaltiossa asuvilla tai johonkin toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneilla osakkailla on kyseisen yrityksen pääomasta, on erotuksetta epäedullista kaikille sen osakkaille, koska jaettavan voiton kokonaismäärä pienenee.

73 Näin ollen pääasiassa kyseessä olevan lainsäädännöllisen asiayhteyden kaltaisessa asiayhteydessä verotuksellisen sijoitusyrityksen kannalta on edullisempaa houkutella osakkaita, jotka asuvat siinä jäsenvaltiossa, johon kyseinen yritys on sijoittautunut, tai ovat sijoittautuneet kyseiseen jäsenvaltioon, koska mitä pienempi osuus sen pääomasta on osakkailla, jotka asuvat muissa jäsenvaltioissa tai ovat sijoittautuneet muihin jäsenvaltioihin, sitä suurempi on osakkaille jaettava voitto.

74 Mainitunlaisesta pienennyksestä syntyy siis EY 56 artiklassa lähtökohtaisesti kielletty pääomien vapaan liikkuvuuden rajoitus, koska se on omiaan estämään verotuksellista sijoitusyritystä keräämästä pääomaa muista jäsenvaltioista kuin siitä jäsenvaltiosta, johon se on sijoittautunut, ja koska kyseinen rajoitus on myös omiaan vähentämään näissä muissa jäsenvaltioissa olevien sijoittajien kiinnostusta hankkia kyseisen yrityksen pääomaosuuksia.

75 Alankomaiden hallitus muistuttaa kuitenkin, että siltä osin kuin on kyse verotukselliselle sijoitusyritykselle myönnettävän huojennuksen määrän laskemisesta yhteisöverolain 28 §:n 1 momentin b kohdassa viitataan tilanteeseen, jossa sellainen osakas on, joka tekee suoran sijoituksen ulkomaille.

76 Mainitun hallituksen mukaan ulkomailta saaduista osingoista pidätetyn lähdeveron hyvittämisen suhteen sellaisen Alankomaissa asuvan tahon tilanne, joka on Alankomaissa tulovero- tai yhteisöverovelvollinen, eroaa sellaisen muualla asuvan tahon tilanteesta, joka ei ole velvollinen maksamaan kyseisiä veroja, koska ainoastaan osakkaat, jotka ovat velvollisia maksamaan tuloveroa tai yhteisöveroa Alankomaissa, voivat käyttää mainittujen lähdeverojen perusteella myönnettävän hyvityksen.

77 Näin ollen Alankomaiden hallituksen mukaan se, että verotukselliselle sijoitusyritykselle myönnettävän mainitun huojennuksen määrä on erilainen sen mukaan, ovatko kyseisen yrityksen osakkaat velvollisia maksamaan saamistaan osingoista tuloveroa tai yhteisöveroa Alankomaissa vai eivät, on sopusoinnussa EY 56 artiklan kanssa, luettuna yhdessä EY 58 artiklan 1 kohdan a alakohdan kanssa, koska viimeksi mainitussa määräyksessä annetaan jäsenvaltioille oikeus kohdella verovelvollisia eri tavoin heidän asuinpaikkansa perusteella.

78 Tältä osin on todettava, että kuten Alankomaiden hallitus itse ilmoittaa, Alankomaiden kuningaskunta verottaa verotuksellisen sijoitusyrityksen jakamia osinkoja sekä silloin, kun sen osakkaat asuvat Alankomaissa tai ne ovat sijoittautuneet Alankomaihin, että silloin, kun osakkaat asuvat jossakin muussa jäsenvaltiossa tai ovat sijoittautuneet johonkin muuhun jäsenvaltioon. Näin ollen ei voida katsoa, että mainitunlaisen yrityksen, jonka pääomasta sellaiset osakkaat, jotka asuvat muissa jäsenvaltioissa tai ovat sijoittautuneet muihin jäsenvaltioihin, omistavat osuuden, tilanne on erilainen kuin sellaisen yrityksen tilanne, jonka kaikki osakkaat asuvat Alankomaissa tai ovat sijoittautuneet Alankomaihin.

79 Tästä seuraa, kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 121 kohdassa, että kun Alankomaiden kuningaskunta on päättänyt myöntää alueelleen sijoittautuneille verotuksellisille sijoitusyrityksille huojennuksen ulkomaisen lähdeveron perusteella ja käyttää verotusvaltaansa kaikkien tällaisten yritysten osakkailleen jakamien osinkojen osalta riippumatta siitä, asuvatko kyseiset osakkaat Alankomaissa vai jossakin muussa jäsenvaltiossa tai ovatko ne sijoittautuneet Alankomaihin vai johonkin muuhun jäsenvaltioon, sen on ulotettava kyseisen huojennuksen suoma etu myös niihin verotuksellisiin sijoitusyrityksiin, joilla on muualla kuin kyseisessä jäsenvaltiossa asuvia tai muualle kuin sinne sijoittautuneita osakkaita (ks. vastaavasti asia C-170/05, Denkavit Internationaal ja Denkavit France, tuomio 14.12.2006, Kok. 2006, s. I-11949, 37 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

80 Alankomaiden hallitus tuo lisäksi esiin sen, että koska mainituille yrityksille myönnetty huojennus jaetaan niiden osakkaille ja koska se sisältyy kyseisten osakkaiden

verotettaviin tuloihin, mainitun huojennuksen laskentakaavassa vaikuttavat tekijät liittyvät verokantoihin, joilla mainitunlaisen yrityksen osakkailleen jakamia osinkoja Alankomaissa verotetaan.

81 Mainitun hallituksen mukaan Alankomaiden kuningaskunta verottaa yhtiöiden sellaisille osakkailleen, jotka asuvat kyseisessä jäsenvaltiossa tai ovat sijoittautuneet sinne ja ovat tuloverovelvollisia tai yhteisöverovelvollisia, suorittamaa voitonjakoa korkeammilla verokannoilla kuin ne, joista on säädetty sellaisten osakkaiden verotuksen osalta, jotka asuvat ulkomailla tai jotka ovat sijoittautuneet ulkomaille. Viimeksi mainitut nimittäin maksavat Alankomaissa vain osinkoveroa alennetulla verokannalla, joka yleensä on verosopimusten perusteella 15 prosenttia. Tämä seikka selittää Alankomaiden hallituksen mukaan sen, että verotukselliselle sijoitusyritykselle myönnettävän huojennuksen määrä pienenee sen osuuden mukaan suhteellisesti määräytyen, jonka muissa jäsenvaltioissa asuvat tai muihin jäsenvaltioihin sijoittautuneet osakkaat omistavat kyseisen yhtiön pääomasta.

82 Vaikka pääasiassa kyseessä olevan lainsäädännön tarkoituksena olisikin kohdella asianomaisessa valtiossa asuvia ja ulkomailla asuvia sijoitusyritysten osakkaita eri tavalla siksi, että huojennus, jonka kyseiset osakkaat mainittujen yritysten voitonjaon johdosta saavat, vastaisi suhteellisesti sitä verokantaa, jota kuhunkin kyseisistä osakkaista Alankomaissa sovelletaan, tältä osin on todettava, että huojennuksen pienentäminen sen suhteellisen osuuden mukaan, jonka muissa jäsenvaltioissa asuvat tai muihin jäsenvaltioihin sijoittautuneet osakkaat omistavat mainittujen yritysten pääomasta, ei mahdollista kyseisen päämäärän saavuttamista. Kuten tämän tuomion 72 kohdassa nimittäin on todettu, mainitunlainen pienentäminen on nimittäin erotuksetta epäedullista kaikille verotuksellisten sijoitusyritysten osakkaille, koska jaettavan voiton kokonaismäärä pienenee.

83 Sen avulla, että huojennusta pienennetään sen suhteellisen osuuden mukaan, jonka muissa jäsenvaltioissa asuvat tai muihin jäsenvaltioihin sijoittautuneet osakkaat omistavat verotuksellisen sijoitusyrityksen pääomasta, voidaan sitä vastoin estää

verotuksellisten sijoitusyritysten jakamiin osinkoihin liittyvien verotulojen pieneneminen, joka Alankomaiden kuningaskunnan kannalta seuraisi siitä, että se myöntäisi mainitun huojennuksen ottamatta huomioon sitä, että kyseisen yrityksen osakkaisiin kuuluu muualla asuvia henkilöitä, joita verotetaan mainittujen yritysten jakamien osinkojen osalta alemmalla verokannalla kuin Alankomaissa asuvia osakkaita.

84 Vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee kuitenkin, että verotulojen vähentymistä ei voida pitää yleistä etua koskevana pakottavana syynä, johon voidaan vedota lähtökohtaisesti perusvapauden vastaisen toimenpiteen oikeuttamiseksi (ks. mm. em. asia Manninen, tuomion 49 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

85 Tästä seuraa, että pääasiassa kyseessä olevan kaltainen jäsenvaltion lainsäädäntö, jossa säädetään kyseisen jäsenvaltion alueelle sijoittautuneita verotuksellisia sijoitusyrityksiä koskevasta huojennuksesta, jonka tarkoituksena on ottaa huomioon mainituille yrityksille maksetuista osingoista jossakin toisessa jäsenvaltiossa pidätetty lähdevero, ja jonka mukaan kyseistä huojennusta pienennetään, jos ja siltä osin kuin mainittujen yritysten osakkaina on luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä, jotka asuvat joissakin muissa jäsenvaltioissa tai ovat sijoittautuneet joihinkin muihin jäsenvaltioihin, on ristiriidassa EY 56 ja EY 58 artiklan kanssa, koska mainittu pienentäminen on erotuksetta epäedullista kaikille mainittujen yritysten osakkaille.

86 Sen osalta, voidaanko edellisessä kohdassa annettu vastaus ulottaa koskemaan tilanteita, joissa sijoitusyrityksen ulkomaiset osakkaat asuvat kolmannessa maassa tai ovat sijoittautuneet kolmanteen maahan, Alankomaiden hallitus katsoo, että jäsenvaltio voi tehdä eron mainitunlaisen tilanteen ja sen tilanteen välillä, jossa osakkaat asuvat jossakin toisessa jäsenvaltiossa tai ovat sijoittautuneet johonkin toiseen jäsenvaltioon.

87 Tältä osin yhteisöjen tuomioistuin on todennut asiassa C-101/05, A, 18.12.2007 annetun tuomion (Kok. 2007, s. I-11531) 31 kohdassa, että vaikka yhteisön ja kolmansien maiden välisten pääomanliikkeiden vapauttamisella voidaan tosin tavoitella muita päämääriä kuin sisämarkkinoiden toteuttaminen, kuten muun muassa yhteisön yhtenäisvaluutan uskottavuuden varmistaminen maailmanlaajuisilla rahoitusmarkkinoilla ja maailmanlaajuisten rahoituskeskusten säilyttäminen jäsenvaltioissa, on todettava, että kun EY 56 artiklan 1 kohdassa pääomien vapaan liikkuvuuden periaate on ulotettu koskemaan kolmansien maiden ja jäsenvaltioiden välisiä pääomanliikkeitä, jäsenvaltiot ovat valinneet sen, että ne vahvistavat tämän periaatteen samassa artiklassa ja samoin sanankäänteinen yhteisön sisällä tapahtuvien pääomanliikkeiden ja sellaisten pääomanliikkeiden osalta, jotka tapahtuvat suhteissa kolmansiin maihin.

88 Yhteisöjen tuomioistuin on myös katsonut, että väitettä siitä, että jos pääomanliikkeiden rajoitusten käsitettä tulkitaan samalla tavalla jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden välisissä suhteissa kuin jäsenvaltioiden välisissä suhteissa, yhteisö avaisi yksipuolisesti yhteisön markkinat kolmansille maille säilyttämättä neuvottelukeinoja, jotka ovat tarpeen, jotta se saisi kolmannet maat vapauttamaan pääomanliikkeet, ei voida pitää ratkaisevana (ks. em. asia A, tuomion 38 kohta).

89 Yhteisöjen tuomioistuin on kuitenkin todennut, että pääomanliikkeet kolmansiin maihin tai kolmansista maista toteutetaan erilaisessa oikeudellisessa asiayhteydessä kuin yhteisön sisäiset pääomanliikkeet (ks. em. asia A, tuomion 36 kohta). Euroopan unionin jäsenvaltioiden oikeudellisen integraation laajuuden johdosta ja erityisesti sen johdosta, että kansallisten veroviranomaisten yhteistyöstä on annettu yhteisön lainsäädäntöä, kuten jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten keskinäisestä avusta välittömien verojen alalla 19.12.1977 annettu neuvoston direktiivi 77/799/ETY (EYVL L 336, s. 15), se, että jäsenvaltio verottaa taloudellista toimintaa, johon liittyy yhteisön sisäisiä rajatylittäviä näkökohtia, ei kaikissa tapauksissa ole näin ollen rinnastettavissa sellaisen taloudellisen toiminnan verottamiseen, joka liittyy jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden välisiin suhteisiin (ks. em. asia Test Claimants in the FII Group Litigation, tuomion 170 kohta ja em. asia A, tuomion 37 kohta).

90 On myös mahdollista, että jäsenvaltio voi osoittaa pääomanliikkeitä kolmansiin maihin ja kolmansista maista koskevan rajoituksen olevan tietystä syystä perusteltu tilanteessa, jossa tätä syytä ei pidettäisi pätevänä perusteluna jäsenvaltioiden välisten pääomanliikkeiden rajoitukselle (em. asia Test Claimants in the FII Group Litigation, tuomion 171 kohta ja em. asia A, tuomion 37 kohta).

91 Esillä olevassa asiassa Alankomaiden hallitus ja komissio ovat väittäneet muun muassa, että jäsenvaltioiden on voitava vedota verovalvonnan tehokkuuden turvaamisen tarpeeseen sellaisena yleistä etua koskevana pakottavana syynä, jolla voidaan perustella rajoitus, joka koskee pääomanliikkeitä kolmansiin maihin ja kolmansista maista.

92 Tältä osin on todettava ensinnäkin, että Alankomaiden kuningaskunta kantaa osinkoveroa osingoista, jotka verotuksellinen sijoitusyritys, joka on sijoittautunut sen alueelle, jakaa osakkaille, jotka asuvat kolmannessa maassa tai ovat sijoittautuneet kolmanteen maahan. On todettava myös, että mainitunlaiselle yritykselle myönnettyä huojennusta pienennetään suhteellisesti sen osuuden mukaan, jonka mainitunlaiset osakkaat omistavat kyseisen yrityksen pääomasta, ja että kyseisten osakkaiden verokohtelulla kolmansissa maissa ei ole tältä osin merkitystä. Näin ollen esillä olevassa asiassa ei voida vedota tarpeeseen turvata verovalvonnan tehokkuus.

93 Alankomaiden hallitus katsoo myös, että tarpeeseen välttää verotulojen väheneminen on voitava vedota perusteena rajoitukselle, joka koskee pääomanliikkeitä kolmansiin maihin ja kolmansista maista. Vaikka muun muassa veropohjan pienenemiseen liittyvät ongelmat voidaan yhteisön tasolla ratkaista jäsenvaltioiden verolainsäädännön pontevammalla yhdenmukaistamisella, vastaavaa mahdollisuutta verolainsäädäntöjen yhdenmukaistamiseen ei ole suhteessa kolmansiin maihin.

94 On kuitenkin muistutettava, että huojennuksen pienentäminen sen suhteellisen osuuden mukaan, jonka kolmansissa maissa asuvat tai kolmansiin maihin sijoittautuneet osakkaat omistavat verotuksellisen sijoitusyrityksen pääomasta, pienentää kyseisen yrityksen osakkaille jaettavan voiton kokonaismäärää.

95 Vaikka lähdettäisiin siitä, että tällaiseen syyhyn voitaisiin vedota perusteena rajoitukselle, joka koskee pääomanliikkeitä kolmansiin maihin ja kolmansista maista, mainitunlaista perustetta ei näin ollen voida esillä olevassa asiassa ottaa huomioon, koska mainittu pienentäminen vaikuttaa erotuksetta kaikkiin kyseisen sijoitusyrityksen osakkaisiin, asuvatpa he jäsenvaltioissa tai kolmansissa maissa tai ovatpa he sijoittautuneet jäsenvaltioihin tai kolmansiin maihin.

96 Tästä seuraa, että pääasiassa kyseessä olevan oikeudellisen asiayhteyden kaltaisessa oikeudellisessa asiayhteydessä vastaus, joka koskee tilanteita, joissa verotuksellisen sijoitusyrityksen osakkaita asuu muissa jäsenvaltioissa tai on sijoittautunut niihin, soveltuu myös tilanteisiin, joissa sijoitusyrityksen osakkaat asuvat kolmansissa maissa tai ovat sijoittautuneet niihin.

97 Kun edellä esitetty otetaan huomioon, ensimmäisen kysymyksen b kohtaan on vastattava, että pääasiassa kyseessä olevan kaltainen jäsenvaltion lainsäädäntö, jossa säädetään kyseisen jäsenvaltion alueelle sijoittautuneita verotuksellisia sijoitusyrityksiä koskevasta huojennuksesta, jonka tarkoituksena on ottaa huomioon mainituille yrityksille maksetuista osingoista jossakin toisessa jäsenvaltiossa pidätetty lähdevero, ja jonka mukaan kyseistä huojennusta pienennetään, jos ja siltä osin kuin mainittujen yritysten osakkaina on luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä, jotka asuvat joissakin muissa jäsenvaltioissa tai kolmansissa maissa tai ovat sijoittautuneet joihinkin muihin jäsenvaltioihin tai kolmansiin maihin, on ristiriidassa EY 56 ja EY 58 artiklan kanssa, koska mainittu pienentäminen on erotuksetta epäedullista kaikille mainittujen yritysten osakkaille.

Toisen kysymyksen a kohta

98 Toisen kysymyksensä a kohdassa kansallinen tuomioistuin tiedustelee, käsittääkö EY 57 artiklan 1 kohdassa oleva käsite ”suorat sijoitukset” myös sellaisen osakemäärän omistamisen yhtiössä, joka ei anna mahdollisuutta käyttää määräävää vaikutusvaltaa kyseisen yhtiön johtamisessa tai valvonnassa.

99 EY 57 artiklan 1 kohdan mukaan se, mitä EY 56 artiklassa määrätään, ei estä soveltamasta kolmansiin maihin sellaisia rajoituksia, jotka ovat kansallisen lainsäädännön tai yhteisön oikeuden mukaan voimassa 31.12.1993 ja jotka koskevat pääomanliikkeitä kolmansiin maihin tai kolmansista maista, jos näihin liittyy suoria sijoituksia, kiinteistösijoitukset mukaan luettuina, sijoittautumista, rahoituspalvelujen tarjoamista tai arvopaperien hyväksymistä pääomamarkkinoille.

100 Koska perustamissopimuksessa ei määritellä EY 56 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen ”pääomanliikkeiden” käsitettä, yhteisöjen tuomioistuin on jo aiemmin todennut, että perustamissopimuksen 67 artiklan (joka on kumottu Amsterdamin sopimuksella) täytäntöönpanosta 24.6.1988 annetun neuvoston direktiivin 88/361/ETY (EYVL L 178, s. 5) liitteenä olevalla nimikkeistöllä on ohjeellista arvoa. Niinpä EY 56 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja pääomanliikkeitä ovat muun muassa suorat sijoitukset eli, kuten tästä nimikkeistöstä ja siihen liittyvistä selityksistä ilmenee, kaikenlaiset luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden tekemät sijoitukset, joiden tarkoituksena on pysyvien ja suorien yhteyksien luominen tai ylläpitäminen pääoman sijoittajan ja sen yrityksen välillä, jonka käyttöön pääoma annetaan taloudellisen toiminnan harjoittamista varten (ks. vastaavasti em. asia Test Claimants in the FII Group Litigation, tuomion 179–181 kohta; asia C-112/05, komissio v. Saksa, tuomio 23.10.2007, Kok. 2007, s. I-8995, 18 kohta ja em. asia A, tuomion 46 kohta).

101 Uuden tai olemassa olevan yrityksen osakkeiden omistamisen osalta tavoite luoda tai ylläpitää pysyviä taloudellisia yhteyksiä edellyttää, kuten kyseisistä selityksistä ilmenee, että osakkeenomistajan omistama osakemäärä antaa sille joko kansallisen osakeyhtiölainsäädännön nojalla tai muutoin todellisen mahdollisuuden osallistua yhtiön johtamiseen tai sen valvontaan (em. asia komissio v. Saksa, tuomion 18 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

102 Toisen kysymyksen a kohtaan on siis vastattava, että rajoitus on EY 57 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu pääomanliikkeitä koskeva rajoitus, johon liittyy suoria sijoituksia, siltä osin kuin se liittyy kaikenlaisiin luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden tekemiin sijoituksiin, joiden tarkoituksena on pysyvien ja suorien yhteyksien luominen tai ylläpitäminen pääoman sijoittajan ja sen yrityksen välillä, jonka käyttöön pääoma annetaan taloudellisen toiminnan harjoittamista varten.

Toisen kysymyksen b ja c kohta

103 Kansallinen tuomioistuin pyrkii toisen kysymyksensä b kohdalla selvittämään, onko EY 56 artiklan soveltamisala sama silloin, kun kyse on pääomanliikkeistä kolmansista maista tai kolmansiin maihin, ja silloin, kun kyse on yhteisön sisäisistä pääomanliikkeistä, ja toisen kysymyksen c kohdalla, muodostaako se pääomien vapaan liikkuvuuden rajoituksen, että jäsenvaltio pienentää alueelleen sijoittautuneiden verotuksellisten sijoitusyritysten osalta säätämänsä huojennuksen, jonka tarkoituksena on huomioida kolmannesta maasta peräisin olevista osingoista pidätetty lähdevero, määrää sen osuuden mukaan, joka sellaisilla osakkailla, jotka eivät asu kyseisessä jäsenvaltiossa eivätkä ole sijoittautuneet sinne, on mainittujen yritysten pääomasta.

104 Näillä kysymyksillä, joita on tarkasteltava yhdessä, pyritään selvittämään, muuttuuko ensimmäisen kysymyksen b kohtaan annettu vastaus, jos osingot eivät ole peräisin jostakin toisesta jäsenvaltiosta vaan kolmannesta valtiosta.

105 Tämän tuomion 79 ja 96 kohdasta ilmenee tältä osin, että kun Alankomaiden kuningaskunta on päättänyt myöntää alueelleen sijoittautuneille verotuksellisille sijoitusyrityksille huojennuksen ulkomaisen lähdeveron perusteella ja käyttää verotusvaltaansa kaikkien tällaisten yritysten osakkailleen jakamien osinkojen osalta riippumatta siitä, asuvatko kyseiset osakkaat mainitussa jäsenvaltiossa, joissakin muissa jäsenvaltioissa tai kolmansissa maissa tai ovatko ne sijoittautuneet kyseiseen jäsenvaltioon, joihinkin muihin jäsenvaltioihin tai kolmansiin maihin, sen on ulotettava kyseisen huojennuksen suoma etu myös niihin verotuksellisiin sijoitusyrityksiin, joilla on sellaisia osakkaita, jotka eivät asu Alankomaissa eivätkä ole sijoittautuneet sinne.

106 Kuten tämän tuomion 70–96 kohdassa on nimittäin todettu, sääntö, jonka mukaan mainitunlaista huojennusta pienennetään sen suhteellisen osuuden mukaan, joka jossakin toisessa jäsenvaltiossa tai kolmannessa valtiossa asuvilla tai niihin sijoittautuneilla osakkailla on sijoitusyrityksen pääomasta, kohtelee eri tavalla sellaisia yrityksiä, joiden kaikki osakkaat asuvat Alankomaissa tai ovat sijoittautuneet sinne, ja sellaisia yrityksiä, joiden osakkaista osa asuu jossakin muussa jäsenvaltiossa tai kolmannessa valtiossa tai on sijoittautunut johonkin muuhun jäsenvaltioon tai kolmanteen valtioon, ja mainittua erilaista kohtelua ei voida perustella kyseisten yritysten erilaisella tilanteella eikä senkaltaisilla veropoliittisilla päämäärillä, joita Alankomaiden hallitus on esittänyt.

107 On todettava, että mainitunlainen sääntö on EY 56 ja EY 58 artiklan kanssa ristiriidassa riippumatta siitä, onko huojennukseen oikeuttava vero pidätetty jossakin toisessa jäsenvaltiossa vai kolmannessa maassa, koska kummassakin tapauksessa sellaisia yrityksiä, joiden kaikki osakkaat asuvat Alankomaissa tai ovat sijoittautuneet sinne, ja sellaisia yrityksiä, joiden osakkaista osa asuu jossakin muussa jäsenvaltiossa

tai kolmannessa valtiossa tai on sijoittautunut johonkin muuhun jäsenvaltioon tai kolmanteen valtioon, kohdellaan eri tavalla ja koska esitetyt perusteet eivät liity siihen valtioon, josta mainittujen yritysten saamat osingot ovat peräisin.

108 Toisen kysymyksen b ja c kohtaan on siis vastattava, että pääasiassa kyseessä olevan kaltainen jäsenvaltion lainsäädäntö, jonka mukaan kyseisen jäsenvaltion alueelle sijoittautuneille sijoitusyrityksille myönnetään huojennus, jonka tarkoituksena on ottaa huomioon kolmannessa maassa kyseisille yrityksille maksetuista osingoista pidätetty lähdevero, ja jonka mukaan kyseistä huojennusta pienennetään, jos ja siltä osin kuin mainittujen yritysten osakkaina on luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä, jotka asuvat joissakin muissa jäsenvaltioissa tai kolmansissa maissa tai ovat sijoittautuneet joihinkin muihin jäsenvaltioihin tai kolmansiin maihin, on ristiriidassa EY 56 ja EY 58 artiklan kanssa, koska mainittu pienentäminen on erotuksetta epäedullista kaikille mainittujen yritysten osakkaille.

Kolmannen kysymyksen a kohta

109 Kolmannen kysymyksensä a kohdalla kansallinen tuomioistuin tiedustelee, onko sillä vaikutusta kahteen ensimmäiseen kysymykseen annettavaan vastaukseen, että vero, joka jossakin jäsenvaltiossa pidätetään osingoista, jotka johonkin muuhun jäsenvaltioon sijoittautunut sijoitusyritys saa ensin mainitusta jäsenvaltiosta, on sitä veroa korkeampi, joka pidätetään siinä jäsenvaltiossa, johon verotuksellinen sijoitusyritys on sijoittautunut, jaettaessa näitä osinkoja edelleen ulkomaisille osakkaille.

110 Ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että kyseinen tuomioistuin kysyy tätä yhteisöjen tuomioistuimelta siksi, että kyseessä olevan tilikauden aikana OESF:ltä tämän Portugalista saamista osingoista Portugalissa pidätetyn lähdeveron verokanta oli 17,5 prosenttia, kun taas Alankomaissa OESF:n osakkaille jaetuista osingoista pidätetyn lähdeveron verokanta oli 15 prosenttia.

111 Koska Portugalista peräisin olevia osinkoja ei kuitenkaan ole otettu huomioon pääasiassa kyseessä olevaa verotukselliselle sijoitusyritykselle myönnettyä huojennusta laskettaessa, ei kolmannen kysymyksen a kohtaan ole tarpeen vastata, kun ensimmäisen kysymyksen a kohtaan annettu vastaus otetaan huomioon.

Kolmannen kysymyksen b kohta

112 Kolmannen kysymyksen b kohdalla kansallinen tuomioistuin tiedustelee, onko kahteen ensimmäiseen kysymykseen vastattaessa otettava huomioon se, että sijoitusyrityksen ulkomaiset osakkaat asuvat sellaisessa valtiossa tai ovat sijoittautuneet sellaiseen valtioon, jonka kanssa kyseisen yrityksen sijoittautumisjäsenvaltio on tehnyt sopimuksen, jossa määrätään osinkojen lähdeveron vastavuoroisesta hyvittämisestä. Koska mainitun yrityksen osakkaiden asuin- tai sijoittautumispaikka kuitenkin otetaan huomioon vain silloin, kun huojennusta pienennetään sen osuuden perusteella, joka sellaisilla osakkailla, jotka eivät asu kyseisen yrityksen sijoittautumisjäsenvaltiossa eivätkä ole sijoittautuneet sinne, on yrityksen pääomasta, nyt käsiteltävän kysymyksen on katsottava liittyvän vain ensimmäisen kysymyksen b kohtaan.

113 Tältä osin on todettava, että se, että verotuksellisen sijoitusyrityksen osakkaiden asuin- tai sijoittautumisvaltio ja Alankomaiden kuningaskunta ovat sopineet mahdollisuudesta hyvittää vero, jonka Alankomaiden kuningaskunta kantaa mainitun yrityksen osakkailleen jakamista osingoista, ei mitenkään muuta sitä, että Alankomaiden kuningaskunta käyttää verotusvaltaansa, kun se verottaa kyseisiä osinkoja. Kuten tämän tuomion 79 ja 96 kohdasta kuitenkin ilmenee, se, että jäsenvaltio käyttää verotusvaltaansa kyseisen jäsenvaltion alueelle sijoittautuneiden verotuksellisten sijoitusyritysten maksamien osinkojen osalta sekä silloin, kun kyseiset osakkaat asuvat asianomaisessa jäsenvaltiossa tai ovat sijoittautuneet asianomaiseen

jäsenvaltioon, että silloin, kun kyseiset osakkaat asuvat joissakin muissa jäsenvaltiossa tai kolmansissa maissa tai ovat sijoittautuneet joihinkin muihin jäsenvaltioihin tai kolmansiin maihin, on peruste sille, että kun on säädetty pääasiassa kyseessä olevan kaltaisesta huojennuksesta, huojennus on tarpeen ulottaa koskemaan myös niitä verotuksellisia sijoitusyrityksiä, joilla on sellaisia osakkaita, jotka eivät asu kyseisessä jäsenvaltiossa tai eivät ole sijoittautuneet sinne.

114 Kolmannen kysymyksen b kohtaan on näin ollen vastattava, että se, että verotuksellisen sijoitusyrityksen ulkomaiset osakkaat asuvat sellaisessa valtiossa tai ovat sijoittautuneet sellaiseen valtioon, jonka kanssa kyseisen yrityksen sijoittautumisjäsenvaltio on tehnyt sopimuksen, jossa määrätään osinkojen lähdeveron vastavuoroisesta hyvittämisestä, ei vaikuta ensimmäisen kysymyksen b kohtaan annettavaan vastaukseen.

Kolmannen kysymyksen c kohta

115 Kolmannen kysymyksen c kohdassa kansallinen tuomioistuin haluaa tietää, onko kahteen ensimmäiseen kysymykseen vastattaessa otettava huomioon se, että verotuksellisen sijoitusyrityksen ulkomaiset osakkaat asuvat jossakin muussa yhteisön jäsenvaltiossa tai ovat sijoittautuneet johonkin muuhun yhteisön jäsenvaltioon.

116 Kun ensimmäisen kysymyksen b kohtaan annettu vastaus otetaan huomioon, tähän kysymykseen ei ole tarpeen vastata.

Oikeudenkäyntikulut

117 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä yhteisöjen tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (suuri jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Pääasiassa kyseessä olevan kaltainen jäsenvaltion lainsäädäntö, jossa säädetään kyseisen jäsenvaltion alueelle sijoittautuneita verotuksellisia sijoitusyrityksiä koskevasta huojennuksesta, jonka tarkoituksena on ottaa huomioon mainituille yrityksille maksetuista osingoista jossakin toisessa jäsenvaltiossa pidätetty lähdevero ja jossa mainittu huojennus rajataan määrään, joka ensin mainitun jäsenvaltion alueella asuvalle luonnolliselle henkilölle olisi hyvitetty samankaltaisten verojen perusteella kyseisen toisen jäsenvaltion kanssa tehdyn kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehdyn sopimuksen nojalla, ei ole EY 56 ja EY 58 artiklan kanssa ristiriidassa.

2) Pääasiassa kyseessä olevan kaltainen jäsenvaltion lainsäädäntö, jossa säädetään kyseisen jäsenvaltion alueelle sijoittautuneita verotuksellisia sijoitusyrityksiä koskevasta huojennuksesta, jonka tarkoituksena on ottaa huomioon mainituille yrityksille maksetuista osingoista jossakin toisessa jäsenvaltiossa tai kolmannessa maassa pidätetty lähdevero, ja jonka mukaan kyseistä

huojennusta pienennetään, jos ja siltä osin kuin mainittujen yritysten osakkaina on luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä, jotka asuvat joissakin muissa jäsenvaltioissa tai kolmansissa maissa tai ovat sijoittautuneet joihinkin muihin jäsenvaltioihin tai kolmansiin maihin, on ristiriidassa EY 56 ja EY 58 artiklan kanssa, koska mainittu pienentäminen on erotuksetta epäedullista kaikille mainittujen yritysten osakkaille.

Tältä osin sillä, että verotuksellisen sijoitusyrityksen ulkomaiset osakkaat asuvat sellaisessa valtiossa tai ovat sijoittautuneet sellaiseen valtioon, jonka kanssa kyseisen yrityksen sijoittautumisjäsenvaltio on tehnyt sopimuksen, jossa määrätään osinkojen lähdeveron vastavuoroisesta hyvittämisestä, ei ole vaikutusta.

3) **Rajoitus on EY 57 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu pääomanliikkeitä koskeva rajoitus, johon liittyy suoria sijoituksia, siltä osin kuin se liittyy kaikenlaisiin luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden tekemiin sijoituksiin, joiden tarkoituksena on pysyvien ja suorien yhteyksien luominen tai ylläpitäminen pääoman sijoittajan ja sen yrityksen välillä, jonka käyttöön pääoma annetaan taloudellisen toiminnan harjoittamista varten.**

Allekirjoitukset